

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 235 (3397) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Előreláthatólag két hétig tart a moszkvai értekezlet

**Befejezése előtt nem adnak ki közleményt a tanácskozásokról —
Nem csökkenő hevességgel tombol a kremencsugi csata**

Általános mozgósítást rendelt el Badoglio Délolaszországban és az olasz szigeteken

Amsterdam. (MTI.): Az angol híroda jelentése szerint Moszkvában Molotov, Eden és Hull kedden délután 4 órákor ült le először a tárgyalóasztalhoz. Molotov röviden tolmácsolta a szovjet kormány megelégedését a találkozólétrehozása felett. A keddi délutáni első találkozást az ügyrend és a kérdések sorrendjének megállapítása töltötte ki.

Amsterdam. (MTI.): A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az angol hírugynökség moszkvai tudósítója közli, a három külügyminiszter naponta egyszer találkozik megbeszélésre. Ennek volt a keddi délutáni megbeszélés az első fejezete. A keddi délutáni első megbeszélés körülbelül másfél órahosszat tartott. A megbeszélésen megállapodtak abban, hogy az értekezletről és a tárgyalásra kerülő kérdésekről semmiféle közleményt nem adnak ki az értekezlet befejezése előtt. Eden és munkatársai súlyos iratsomókkal érkeztek a szovjet fővárosba.

Hull és Molotov külön eszmecsereit is folytatott

Moszkva. (Bud. Tud.): A moszkvai értekezlet megnyitása előtt Moszkvában a szláv népek bizottsága értekezletre ült össze, mely üdvözlőtáviratot küldött Sztalinnak, valamint a vörös hadseregnek és a hadsereg parancsnokságának. Maszsalics jugoszláv kiküldött a szerbiai partizánok harcáról számolt be. Vaszileweszka asszony, a „Lengyel hazafias egyesület” elnöke, a lengyel szabadságharc szervezőit ismertette. Terjavino bolgár kiküldött hangoztatta, az orosz és a bolgár nép közötti hagyományos barátságot. Végül határozatot fogadtak el, amely többek között arról szól, hogy a lengyel nép a háború után megkezdí új hazája megteremtését.

Moszkva. (Bud. Tud.): Molotov kül-

ügyi népbiztos kedden délután viszonozta Hull amerikai külügyminiszter látogatását, amely alkalmat nyújtott továbbí fésztelen eszmecsere. mely nem tartozott ugyan a hivatalos értekezlet keretébe, a valóságban azonban lényeges része volt. Általában közölhető, hogy az értekezlete nyílt eszmecsereik jellemzik és a megbeszéléseket nem a nemzetközi értekezleteken szokásos keretekben folytatják, ezért előreláthatóan meghatározott napirendről sem lesz szó. Kedden délelőtt az angol-szovjet küldöttség tagjai külön megbeszélésre ültek össze. Arra számítanak, hogy az értekezlet összesen kéthetes lesz. Sztalin nem szándékozik résztvenni a politikai megbeszéléseken, később azonban előreláthatóan bekapcsolódik a katonai kérdések megoldásába.

Sűrű fátyol fedi az értekezlet titkait

Lisszabon. (MTI.): Az angol híroda jelenti Moszkvából, hogy a háromhatalmi értekezlet titkait eddig sűrű fátyol fedi. Elsőrendűen kívánatos, hogy a németeknek sejtelmük ne legyen a készülő dolgokról. A Moszkvában lévő amerikaiak körében a küldöttség megérkezése előtt az volt a felfogás, hogy a jelenlegi találkozó kedvező alkalom lesz a nézetek kicserélésére és a Sztalin—Roosevelt—Churchill találkozólétrehozására. Az események tulságosan fejlődnek, semhogy ezt a találkozót a másik előkészítésének tekinthetnek, bár meg lehet, hogy valóban van előkészítő jellege bizonyos kérdésekben.

Zürich. (MTI.): A „Neue Zürcher

Zeitung” londoni tudósítója szerint, a „News Chronicle” megállapítja, hogy a moszkvai értekezleten nehezebben lehet felelni a politikai, mint a katonai kérdésekre.

Stockholm. (MTI.): A „Dagens Nyheter” tudósítója szerint, Amerikában valószínűnek tartják, hogy az angol-szovjet hatalmak bejelentik elvi készségüket a második arcvonalléállítására. Walter Lippmann azt írja, hogy az értekezletről sem sokat nem szabad várni, sem keveset.

Zürich. (Bud. Tud.): A „Tat” moszkvai jelentése szerint, általában jól tájékozott moszkvai körök viszonylag keveset közölnek arról, hogy a szovjetnek mik a tervei a háború utánra. Csak annyi állapítható meg

világosan, hogy a balti államokat, Nyugat-ukrajnát, Fehéroroszország nyugati részét, Beszarábiát és Bukovina egy részét orosz területnek tartja és erről nem hajlandó eszmecsereit folytatni.

London. (Bud. Tud.) Mac Donald kapitány, konzervatív képviselő az alsóház keddi ülésén azt kérdezte

A moszkvai értekezlet és a bolsevisták hatalmas katonai erőfeszítései

Stockholm. (Bud. Tud.): Svéd politikai körökben úgy vélekednek, hogy a szovjet hatalmas hadtérri erőfeszítései nemcsak katonai, hanem politikai célt is szolgálnak, még pedig azt, hogy a moszkvai értekezlet alatt a Szovjetuniónak erősebb alapot szerezzenek a tárgyalásra. Svéd katonai szakértők a keleti helyzetet igen komolyan mondják, különösen azért, mert az orosz hadosztályok nyomása állandóan növekszik. Moszkvából Stockholmába érkezett jelentések szerint a szovjet hadvezetés a betörések egyes helyein állandóan újabb tartalékokat dob be. A Stock-

Churchill miniszterelnöktől, szándékozik-e a brit kormány válaszolni az öt amerikai felsőházi tagnak Nagybritannia viszonyairól gyakorolt bírálatára. Churchill így felelt:

— A kérdéses jelentést a washingtoni felsőház titkos ülésén terjesztették elő, ezért nem vagyok abban a helyzetben, hogy ismerjem a megállapítások pontos tartalmát. A következtetések kivonata azonban megvan az amerikai felsőház jegyzőkönyvében, de ez a kivonat nem tartalmaz ilyen vádakat. Eltekintve ettől az állítólagos nyilatkozattól, számos lapjelentés jelent meg. Nagyon jól tudom, hogy ezek az illetéktelen jelentések itt fájdalmas benyomást keltenek, ezért gondosan megvizsgáltam, vajjon kötelességem-e, hogy nyilvánosan válaszoljak, de arra a következtetésre jutottam, hogy a brit kormányban ebben a csatában való részvétele céltalan.

holms Tidningen berlini tudósítója a keleti hadtér déli megítéléséhez azt jelenti, hogy a berlini külföldi újságírók nagy feszültséggel várják a kremencsugi óriási csatáról érkező jelentéseket. A németek tudatában vannak annak, hogy a csata eredménye hatással lehet a Dnyeper alsó folyásának a vonalára is. Berlinben megjegyzik, tisztában vannak azzal, hogy milyen célt követ a szovjet, A Szocialdemokraten londoni tudósítója azt írja, hogy nemcsak a keleti hadműveleteket, hanem az olasz hadműveleteket is fokozott erővel hajtják végre a moszkvai értekezlet alatt.

Átütő erejük az új német fegyverek

Berlin. (Bud. Tud.): A kremencsugi csata tegnap és tegnapelőtt nem esőkönő hevességgel tombolt. Berlinbe érkezett hírek szerint a szovjet 20 lövészadosztályt és sok páncélosdandárt vetett be. A támadásokat a műszaki fegyverek rendkívül erős használata jellemzi. A szovjet csapatok számbeli fölényben is vannak. A keleti hadtérren egyébként az idő rosszabbra fordult. Három nappal ezelőtt megkezdődött az esőzés. Ez a változás, úgy látszik még nem befolyásolja a hadműveleteket.

Chiasso. (Bud. Tud.) A római rádió közölte, hogy Badoglio általános mozgósítást rendelt el egész Délolaszországban és az olasz szigeteken.

Milánó. (MTI.): A Német TI jelenti: A fascista köztársasági kormány rádiója nevésegesnek mondja azt az angol forrásból eredő híresztelést, mely szerint a Ducet Felsőolaszországban kórházban ápolják, mert merénylet következtében karján megsérült. Az állítólagos merénylet ebben a hónapban már a ha-

— mondja a rádió — és azt is megállapítja, hogy a Duce minden híreszteléssel ellenkezően, teljesen egészséges.

Milano. (MTI.): A Német Távirati Iroda jelenti: A Duce fogadta Riccit, a fasiszta milícia főparancsnokát, aki beszámolt a milícia harcavetéséről. Fogadta továbbá Carabinieri Miskit, az új vezénylőtábornokot és Buffarini Guidi belügyminisztert.

Berlin. (MTI.): A NTL jelenti: A Berliner Lokalanzeiger fényképeket közöl, melyek világosan mutatják az új német fegyverek átütő erejét. A képek az új bombák telitalálatait mutatják be egy erődön.

Rómából jelentik: (NTI) Egy olasz tengeralattjárót és egy rombolót, amelyek nem tudtak szövetséges vagy semleges kikötőbe befutni, legénységük elsüllyesztette. Mindkét hajóval a kapitány is elmerült.

Közülést tart október 25-én az Iskolánkülső Nép műve- lési Bizottság

Nagyvárad, okt. 20. A város Iskolánkülső Nép művelési Bizottsága 1943. évi október hó 25-én, délután 5 órakor a város háza közgyűlési termében (1. emelet) rendes közgyűlést tart. A tárgyszorozat első száma az 1942-43. tanév tevékenységéről való beszámoló. Utána megtárgyalják a következő tanév munkatervét. Fontosabb miniszteri rendeletek és folyó ügyek megtárgyalása után indítványokat nyújtanak be majd írásban a Bizottság titkári hivatalához. A közgyűlésen dr. Soós István polgármester elnökölt.

Műsoros előadást rendez a város Nép művelési Bizottsága a Vöröskereszt és a váradvelencei templom javára

Nagyvárad thj. város Nép művelési Bizottsága a nagyváradvelencei népzenei cigányoknak és a Cinka Panna Telep népének 1943. okt. 24-én, vasárnap d. n. 5 órakor a váradvelencei Katolikus Kőr nagytermében (Mátyás király-út 75. sz.) jótékony célú ünnepi előadást rendez. Befolyt adományok a Magyar Vöröskereszt és a váradvelencei templom javítására fordítanak. Műsor a következő:

Zenei nyitány: váradvelencei népzenei cigányok.

Szózat: éneklő a cigányok vegyeskara.

Amit a műsor előtt el kell mondanunk.

A ven cigány, Vörösmarty: előadja Miklós Emil.

Cigánytánc: Kiss Gyula.

A néma cigány, jelenet.

Népdalok. Játéka a mezőkövesdi híres „Mátyó zenekar”.

Költemény. Reményik Sándor. A hadbírósg épülete előtt. Előadja: Várdi Béla.

Balet, lejtő: Bakos Etus.

A csitári hegyek alatt, Háznak előtt van egy öreg nyárfa. Népdalok. Éneklő a Cinka Panna utcai cigányok vegyeskara.

Magyar nóták: előadják a váradvelencei népzeneészek.

Valahol egy kis faluban, költemény: előadja: Mezei Magdolna gyermek.

A három ezin, Reményik Sándor. Költemény: Markovits Gizi.

Lehullott a rózealevél, Valahol Oroszországban. Kis térkép. ének: Rácz Lászlóné.

Magyar dalok: Jónás Ilonka.

Cselló-szólo. Játéka: Bogdán György 86 éves öreg cigány.

Székely verbunkos: Kerecsi János.

Karaván cigány biróválasztáskor. énekes táncosjelenet az erdő szélén.

Nagy magyar tölben, Reményik Sándor. Előadja: Kállai Etus.

Angyaloknak királynéja, Szent angyal jött le, régi ének: előadja a cigányok énekkara.

Horthy Miklós, költemény. Szavalja: Szilágyi Jenő.

Ima a honvédekért.

Hízekegy, Himnusz. Ének és zenekar.

Az egyes számokat ismerteti: Kállai Etus.

A műsort betanította Wallner László román. kat. tanító.

Kövérházakban és vendéglőkben kövéri a MAGYAR LAPOK-at.

Évi 10 ezer pengővel támogatják a nagyszalontai állami gimnáziumot

(Nagyvárad.) Biharvármegye törvényhatósági közgyűlése tegnap délelőtt tartotta rendes havi ülését, dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklésével. A majdnem félezernyi tárgyszorozati pont közül érdekességben kiemelkedik Nagyszalonta város határozata, amelynek értelmében állami nemibeteg gondozó intézet felállítását tartja szükségesnek. A szociális betegség leküzdésére irányuló szándékát Nagyszalonta városának a vármegyei közgyűlés is magáévá tette, az abban vállalt kötelezettséggel együtt, mely szerint a megye és város évi 2000 pengővel támogatná az intézményt.

Külön örömmel fogadta a közgyűlés Nagyszalontának azt a határozatát, amelynek értelmében az állami gimnázium céljaira a már felajánlott épületet átadja a az iskolát évi 10 ezer pengős támogatásban részesíti. A város határozata felett a minisztérium döntéig fokon. A

kisgyűlés pártolólág terjeszti fel Nagyszalonta kívánságát.

Átvállalta Nagyszalonta a városi villamosmű alkalmazottainak kereseti adóját is a az ONCSA részére 15 hold föld eladását határozta el. Ezen a területen épülnek majd fel az új ONCSA-házak. Végül jóváhagyta a közgyűlés Szalonta városának azt a határozatát is, amely szerint 5100 pengő behajthatatlan erdélyi városi adót törli a hátralékosok főkönyvéből.

Nagyszalontához hasonlóan, Székelyhid község is, mint ismeretes, polgári iskola létesítését határozta el. A község most határozatot hozott, hogy az iskola céljaira a kijelölt ingatlan díjmentesen átengedi a a be rendezésről is gondoskodik. A téli gazdasági iskola építési költségeihez pedig 15 ezer pengővel járul hozzá, amelyet 5 éven át, öt egyenlő részletben vesz fel a költségvetésébe.

Vitéz Bély Alajos altábornagy székelyföldi szemle körútra indult

A Levente Hírközpont jelentése: Vitéz Bély Alajos altábornagy, az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésnek Országos Vezetője szemle körútra indult a Székelyföldre. Hétfőn este a Hargita expressz érkezett Sepsiszentgyörgyre, ahol katonazenekar, levente és levente-leány díszszakaszok fogadták. Este labortűzet rendeztek a tiszte-

letére. Az IHNOV megtekintette a helybeli levente létesítményeket és a székely Nemzeti Múzeumot.

Kedden délelben vitéz Bély Alajos altábornagy Eresztvényre utazott, ahol résztvett Gábor Áron szobrának leleplezési ünnepségén. Utána a kovásznai leventeegyesületet szemlélte meg. (LHK.)

Népiskolai beiratkozás

Felhívás az iskolaköteles koru gyermekek pótlóbeiratására

Nagyvárad thj. város területén működő nyilvános népiskolákban a pótlóbeiratásokat az 1943-1944-ik iskolaévre október hó 28. 29. 30-ik napjain délelőtt 8-12 óráig, délután pedig 2-6 óráig tartják meg.

Felhívom mindazon szülőket és gondviselőket, akiknek gondozása alá iskolaköteles gyermek tartozik, hogy a gyermeket a lakásukhoz legközelebb eső nyilvános népiskolába, vagy a nyilvános népiskola felelő tagozatának látogatása alól mentesítő közép, középfoku és szakiskolába irassák be.

Az iskolázási kötelezettség a gyermek hatodik életévének betöltésével kezdődik és a 15. életév betöltésével végződik.

Be kell iratni minden iskolaköteles koru gyermeket tekintet nélkül testi, vagy szellemi fogyatkozására, vagy arra, hogy gondviselője házi magánoktatásban kívánja-e részesíteni.

Be kell iratni azt a gyermeket is, aki az előző iskolaévben a nyilvános népiskolába járás alól felmentést nyert, vagy akit a nyilvános népiskolából kizártak.

Be kell iratni azt az iskolaköteles gyermeket is, aki eiketnéma, vagy gyengeelméjű, vagy vak, mert a magyar állam az ilyen szerencsétlenek iskoláztatásáról is gondoskodik.

A népiskola első (1) osztályába csak állami születési anyakönyvi kivonattal és oltási bizonyítvánnyal lehet beiratkozni.

Iskolaköteles korba lép az a gyermek, aki az iskola kezdetéig hatodik

életévét már betöltötte.

A beiratás elmulasztása a 26.000/1941. V. K. M. sz. rendelet 30. §. (1.) bekezdésének a) pontjába ütköző és 600 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel, nem fizetés esetén pedig elzárással büntetendő kihágás. A be nem irt gyermeket ezenfelül hivatalból fogom a népiskolába beutalni.

A szülőknél és gondviselőknél gondjuk legyen arra, hogy a népiskolába beirt iskolaköteles gyermek igazolatlanul ne mulassza el az iskolába való járást a pénzbüntetés és elzárás elkerülése céljából is.

A népiskolák és közép, középfoku és szakiskolák igazgatóságai az iskolába beirt minden iskolaköteles koru 15 évet még be nem töltött nyilvános és magántanulórol az egyéni lapot a beiratás megtörténte után három nap alatt a város Törzskönyvi hivatalának (Szilágyi Dezső utca 12. sz. emelet) kötelesek megküldeni. A tankötelesek tanügyi statisztikáját pedig november hó 10-ig. Szüksége nyomtatványokat ad a törzskönyvi hivatal.

Gondjuk legyen a szülőknél arra is,

Étkezni és szórakozni jöjjen

a **Mátyás Etterembe**

Szilágyi Dezső-utca 5.

Izletes konyha

Tisztviselői ebéd P 2*10

Telefon 18-50

Kitűnő italok

Ettermünk minden hétfőn zárva

Mozik műsora:

APOLLÓ: Orient express,
BELVÁROSI: Egy bolond száraz csónál.

CASINO: Az 5-ös számú örház,
KORONA: Az élet megy tovább.

hogy az iskolaköteles gyermekek állami születési anyakönyvi kivonatait idejében beszeressék, mert ezeket a tankötelesek összeírását végző tanítónak be kell mutatni.

Nagyvárad, 1943. október 20-án.
Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Adózók vigyázat

Elveszett egy nyugtakönyv, adó nyugtakkal.

Értesitem az adózókat, hogy a városi adóhivatal 5236. számtól, 5250. számig és 1901 számtól 1950 számig terjedő, nyugtakat tartalmazó nyugtakönyvei elveszttek.

Felhívom az adózókat, hogy azt az egyént, aki a fenti nyugtakat tartalmazó nyugtakönyvekkel adóbejelentést kísérelne meg, adják át a legközelebbi rendőrszemnek, ha pedig a fenti számú nyugtakra már előzőleg fizetett volna, úgy jelentkezzen a városi adóhivatal földszint 18. sz. szobájában, a kapott nyugtával együtt.

Nagyvárad, 1943 október hó 19.
Városi adóhivatal.

Mi újság a piacon?

A hétfői hetipiacon az árak a következőképpen alakultak:

Gyümölcsfélék (Felhozatal erős):
1 kg. szőlő 1.20-2.-, 1 kg. birsalma 1.40-1.90, 1 kg. ezilva 1.-1.20, 1 kg. hecsedli 1.50-2.30, 1 kg. gesztenye 1.30-1.60.

Zöldségfélék: 1 kg. paradicsom 20-33 f., 1 kg. kékparadicsom 70-80, répa darabja 10-20, 1 kg. hagyma 0.40, 1 kg. borsó 1.-, 1 kg. cékla 0.30, 1 drb káposzta 30, 1 drb vörös káposzta 40-50, olasz káposzta drb 70-80, 1 kg. tök 90-1.-, 1 drb karfiol 30, 1 kg. petrezselyem 1.-1.40, 1 drb kalarabé 50, 1 kg. 1.10-1.30, 1 drb uborka 8-10, 1 drb retek 8-10, 1 kg. spenót 80-1 pengő.

Élő-állatok (Közepes felhozatal):
Fejős tehén kg. 2.10, szepős borjú 900-1700, 1 igazló 350-900, 1 parádés 85-2000.

Tejtermékek (Gyenge felhozatal):
1 liter tej 52, 1 kg. vaj 10.20, 1 kg. juhturó 5.80, 1 kg. tehénturó 1.65, 1 kg. tejjel 2-2.20, 1 kg. sajt 5.80.

Kenyer: 1 kg. egység 58.
Szárnyasok (Gyenge felhozatal):
1 pár csirke 4.40, 1 kg. sovány liba 4.80, 1 kg. hizott ruca 4.20.

Szénafélék: 100 kg. lóhere 17.30, 100 kg. széna 19.30, 100 kg. szalma 9.30.

Hus-árak: 1 kg. marhahus 5.10, 1 kg. disznóhús 5.-, 1 kg. üvendő marha 5.10, 1 kg. tepertő 5.60.

Churchill sajátkezű levelét juttatja el Hastings tábornok a szovjet politikai vezetőkhez

Törökország moszkvai nagykövetét fogadta Molotov — Csak 1944-ben állítják fel a második arcvonalat?

Lisszabon. (MTL.) Az algiri rádió keddi híradása szerint Eden és Hull útban Moszkva felé Algírban tárgyaltak De Gaulle tábornokkal.

Genf. (MTL.) Mint a moszkvai rádió kedden este jelentette, Molotov külügyi népbiztos kedden fogadta Törökország moszkvai nagykövetét.

Genf. (MTL.) Különböző jelentések szerint Edenek Moszkvában közvetíteni kell az orosz és amerikai vélemények között. Oroszország a jelek szerint el akarja kerülni a politikai kérdések alapos megbeszélését, és a háború megrövidítését, más szóval a hadászati egységesítést szorgalmazza a többi kérdésekkel szemben. Az angol híriroda olyan moszkvai jelentést közöl, hogy a katonai kérdések rendezése után a szovjetkormány hajlandó a háború utáni kérdések megvitatására.

Stockholm. (MTL.) Hastings tábornok Churchill katonai tanácsadója a miniszterelnöknek személyesen írt levelét juttatja el a szovjet orosz politikai vezetőkhez. A levél mint a stockholmi lapok Londonból jelentik, magában foglalja a szövetségesek katonai terveinek vázlatát. Londoni körökben ezzel kapcsolatban azt mondják, hogy a második arcvonal kérdése Moszkvában ma minden valószínűség szerint a legkomolyabb formában szóba kerül. Az angol sajtó ezt a kilátást — mint a svéd tudósítók hangsúlyozzák — minden lelkesedés nélkül jegyzi meg.

Függetlenségük biztosítását kérik a balti államok

Zürich. (MTL.) A Svájci Távirati Iroda jelenti Londonból, hogy a moszkvai értekezlettel kapcsolatosan ismeretessé vált Londonban, hogy a három balti állam, Észtország, Lettország és Litvánia volt követei Eden elutazása előtt emlékiratot juttattak el a brit külügyi hivatalba. — Hasonlóan Washingtonban is emlékiratot juttattak el az amerikai külügyi államtitkárhoz. A Londonban átadott emlékirat az Atlanti Chartára való hivatkozással hangoztatja, hogy a három ország függetlenségét várja, ami egyformán vonatkozik német és orosz uralom esetére.

Smuts tábornok beszéde az európai erőd elleni döntő rohamról

Lisszabon. (MTL.) Smuts tábornok délafrikai miniszterelnök tegnap beszédet mondott Londonban. Smuts szerint Európa központi erődje ellen 1944-ben kerül sor a döntő rohamra, amelyben az amerikai csapatok döntő szerepet fognak játszani. A következő évben minden erővel ki kell kényszeríteni a győzelmet. A szövetségesek először Európában akarnak végezni és azután kerül sor Japánra. A háború után olyan nemzetközi szervezetet kell létesíteni, amely hatóságos biztonságot nyújt a jövőre nézve. Ezután Smuts kifejezte reményét, hogy ezen a télen még szorosabbra fonják a gyűrűt az európai erőd köré és megkezdik az előkészületeket a

nagy rohamra, amelyet valamennyi fegyvernemmel jövőre hajtanak végre. Az Egyesült Államok kétségtelül vezető szerepet játszanak majd embertartalékaikkal az Európa elleni rohammal. Ennek a szerepnek megfelelő lesz az a fontos szerep, amelyet a békében az új világ felépítésében fognak játszani. Az első feladat lesz a háború után — hangoztatta Smuts, hogy Európát a háborus romok közül kiszabadítsuk. Élelemről, lakásról és az népesség gondozásáról kell intézkedni. Törödniünk kell a lélektani következményekkel is, nehogy Európa lesüllyedjen a barbárságba és az anarchiába. Nem fogjuk elkövetni ismét azt a siralmas tévedést, amelybe az előző háború fegyverszünetének megkötésekor estünk, amikor az ellenséges országokban még jobban elmérgesítettük a helyze-

tet. Előttünk fekszik a legnagyobb kérdés, a támadás kérdésének megoldása. Fiainknak meg kell nyerni ezt az utolsó csatát vagy meg kell halniuk. A békés emberi együttélés alapján akarjuk a jövő világrend biztonságát felépíteni.

Lisszabon. (MTL.) Hivatalos washingtoni körökben nagy érdeklődést keltett Smuts tábornoknak az a kijelentése, hogy a szövetségesek terveket dolgoztak ki a második arcvonal 1944-ben való mielőbbi felállítására vonatkozóan. Illetékes helyen kijelentik, hogy Eden és Hull meggyőzik az oroszokat arról, hogy 1944 első évfolyamában felállítják a második arcvonalat és ezzel eltűnik a moszkvai értekezletre kitűzött nagy problémák közötti megegyezés legnagyobb akadály. Katonai körök nagy

Nagy sikereket értek el a németek a délolaszországi harctér gyújtópontjain

Hanyatlott a bolsevisták támadó lendülete az Azovi tengertől északra — Légítámadás érte Bulgária néhány helységét

Értekezletre hívta össze a német véderőfőparancsnokság az állam és párt vezetőit

(Berlin.) A véderő főparancsnoksága az állam és a párt vezetőit értekezletre hívta egybe. Az értekezleten megjelenteket a Führer is fogadta és ismertette előttük a politikai és hadihelyzetet.

Amszterdám (MTL.) A német Távirati Iroda jelenti. Az angol híriroda jelenti, hogy London környékén kedden a késő esti órákban ismét megszóltak a légvédelmi dudák.

Berlin. (MTL.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a London környékén egyes célok ellen okt. 18-ára és 19-ére virradó éjszaka indított repülőtámadásokban, a német repülőgépek támadásait jó látási viszonyok mellett hajtották végre. Bár a légháritás erős és az éjszakai radárok

tevékenysége élénk volt, London városi területének közepe felé hatoltak. A bombák a kijelölt célokban robbantak és nagyobb heves robbanásokat okoztak. Tüzek is keletkeztek. Egy erősen szétterjedt és a repülőgépek távozásakor még hosszabb ideig megfigyelhető tűz is keletkezett.

Szofia. (MTL.) Bolgár hivatalos helyen kedden a következő hivatalos közleményt adták ki: Október 18-án ellenséges gépek repültek el a királyság terület fölött és egyes helyekre bombákat dobtak le és gépfegyver tüzet nyitottak. Szkopelje külső negyedeiben néhány ház összeomlott és a polgári lakosság sorában néhány személy meghalt, néhányan megsebesültek.

Nem hoztak könnyítést a keleti harctéren a három napja tartó esőzések

Berlin. (MTL.) A már 3 napja tartó esőzések a keleti harctéren nem tudtak könnyítést hozni. Változatlanul erősen tart a szovjet nyomás, míg az Azovi-tengertől északra a szovjet támadó lendülete hanyatlott és minden vállalkozása kudarcba fulladt. A Dnyeper középső szakaszánál Dnyepropetrovszk és Kremencsug között igen nagy erők összeveretésével sikerült a szovjetnek több betörést elérnie.

Az összefüggő arcvonal helyreállítására a német védelem új tartalékokat vonultatott fel, úgyhogy a csata továbbra is nagy hevességgel tombol. Kremencsugtól északra a néhány kilométerrel előretolt ellenséget a né-

met csapatok sikeresen feltartották és a betörési helyeket erőlyes ellentámadással elreteszelve egy nagyobb csoportot bekerítettek. A harctér többi részén Csernigovtól délnyugatra, Gomel térségében és Kievtől északnyugatra a megújuló szovjet támadások nem értek el sikert. Velikije Lukitól délre visszafoglaltak egy előző napokban elvesztett állást.

Az olasz arcvonalon az angolszás csapatok tevékenységében beállott ellanyhulás tovább tart. A németek ennek a szünetnek felhasználásával Campobassotól nem messze egy fontos helyen újból visszazorították az ellenséget.

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti:

figyelemmel tanulmányozzák a beszéd szövegét.

Lisszabon. (MTL.) Mint Londonból jelentik, a külügyminisztériumban kedden délután aláírták a jegyzőkönyvet, amely Nagybritannia, az Egyesült Államok és Kanada új oroszországi szállításaira vonatkozik. Az egyezmény értelmében az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Kanada kormánya kötelezettséget vállalt arra, hogy Oroszországnak hadfelszerelési cikkeket, nyersanyagot és élelmiszereket szállítson. Az egyezményt most hosszabbították meg harmadszor. Ezuttal történt elő-

ször, hogy az egyezmény meghosszabbítását Kanada is aláírta, jöllehet a dominiumok szállításai továbbra is az angol és amerikai szállítások keretében történnek. Az egyezmény június 30-án járt le, mindamellett érvényben tartották az elmúlt három hónap alatt is és az oroszországi szállítások szünet nélkül folytak.

A keleti arcvonal középső és északi szakaszán folyó harcokról jelentik: Gomeltől délre a bolsevisták nagy vonalon előkészített támadása a német fegyverek újabb figyelemreméltó elhárító sikerével zárult. A bolsevisták megint harcban lettek több lövészhadosztályt és sok páncélos és előretörésüket számtalan üteg többórás pergőtűzzel vezették be. A támadásokat nagyban és egészben véresen visszavetették. Csak kevés helyen sikerült a bolsevistáknak helyi betörések, amelyek körül még folyik a harc. Teljes elhárító sikert arattak a német kötelékek Demidovtól délnyugatra eső arcvonalszakaszon is. A bolsevisták minden előretörését nyomban ellentámadással visszavetették és a támadókat hét páncélosuk kilövésével és különben is érzékeny veszteséggel mindannyiszor visszavetették. A Ljozno—Vücszk között lévő gépkocsi-úttól északra német páncélos és gyalogos kötelékek a bolsevistákat visszavetették azokból az állásokból, amelyeket ezek két nappal ezelőtt megtudtak szerezni. Ezen az arcvonalszakaszon újból német lézen van a harc régi fővonala. A nyelvi a fő déli szárnyán a német támadó csapatok a bolsevistáknak az ellenállásával szemben is a német vonalak tetemes megrövidítésére és megjavítására vezettek. Ugyanannak a harctérnek északi szárnyán a bolsevisták újból megismételték több, mint öt gyalogos hadosztály és egy páncélos dandár harcbanvetésével a német állások áttörésére irányuló kísérletüket. A bolsevisták tömegtámadásai szivós és elkeseredett közelharcokra

vezettek, amelyek az esti órákban a német kötelekek főlényes fegyverhasználatát következében, a németek javára dőltek el.

Rendkívül elkeseredett küzdelmek Dnyepropetrovszktól északnyugatra

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A bolsevisták október 18-án reggel négy páncélos ékkel és erős gépesített osztagokkal folytatták támadásukat a Dnyepropetrovszktól északnyugatra létesített hídfőknél. A német csapatok a támadókkal, bár azok számszerű fölényben voltak, egész nap rendkívül elkeseredett küzdelmet vívtak. Sikerült a bolsevisták páncélos ékeit ismételtelen különválasztani az utánuk jövő hadosztályoktól. Hatalmas réseket tudtak ütni a bolsevisták támadó oszlopaiba. A hétfői harcok során megsemmisített 48 szovjet harcocsinak több, mint felét a német rohampáncélosok semmisítették meg, a többi pedig a német ütegek zárótüzében, vagy páncélos elhárító csoportok közel támadásában úgy vált harc képtelenné, hogy a páncélossal közvetlenül ember állott szemben. Melitopolj környékén kilőtték a szovjet II páncélosát és megsemmisítették több előretörését. Melitopoljtól északra pedig a német elhárító fegyverek összpontosított tüzében összeomlott a támadás, melyeket mintegy ezrednyi erjű csapatok hajtottak végre. Kivételként északra a bolsevisták egy második csoportot alakítottak. A legerősebb tüzéségi előkészítés után, széles arcvonalon itt nagy túlerőben lévő erővel támadott. Ezeknek a támadó kötelekeknek részei a támadás folyamán az egyik német állásrendszer hátába kerültek, de német páncélos gránátosok határozott arcvonalváltatása hamarosan ezabaddá tette a mögöttes területtel összekötővonalakat és megsemmisítették az előrenyomult bolsevistákat.

Jelentős sikerű német ellenakciók Délolaszországban

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a délolaszországi harcokról: A harcok gyújtópontjaiban a németek hétfőn meglepő ellenakciókra áttérve, nagy sikereket értek el. Három fontos helyen amerikai, kanadai és brit támadó erőket visszavertek, illetve szétverték. A Vulturno felső szakaszától nyugatra, Dragoni mellett azután Baranellonál a középső hegyi szakaszon és innen északkeletre, Ripolimossaninál. A német támadásokat erős tüzéségi tűz támogatta és a támadások olyan lendülettel nyertek tér, hogy Baranello városán kívül, a környező magaslatok is szilárdan német kézre kerültek. Az apennini-uttól északkeletre, Ripolimossaninál egy német ellenlökés egy támadó kanadai ezredet frontálisan

és hátulról felgöngyölített, maradványait pedig hevesen üldözve, öt kilométernyire visszavetette. A németek eközben tekintélyes hadianyagot zsákmányoltak. A Vulturno északi szakaszánál folyó harcok során az amerikaiak sok halottat és sebesültet veszítettek.

Zürich. (Bud. Tud.) Római értesülés szerint, a fasiszta csapatokat nem az olasz vonalon vetik harcba, hogy elkerüljék az olaszok egymás közötti harcát.

Bern. (Bud. Tud.) Badoglio hír szerint előkészületeket tesz új kormányalakításra arra az esetre, ha a király és a kormány bevonulhat Rómába.

Merényletet kíséreltek meg de Brinon ellen

A német véderő készletéből ellopott aknák a nagykövet titkárnőjét sebesítették meg.

Párizs. (MTI.) De Brinon nagykövet kedden délután fogadta a francia és a külföldi sajtó képviselőit és közölte, hogy a vasárnapra virradó éjszaka merényletet kíséreltek meg ellene. Éjszaka két óra felé — mondotta de Brinon — nyaralójában he-

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a
„CORSO” illatszertárat átvettem
 és azt illatszertár, pipere és háztartási cikkekkel dúsan felszerelve
„IDEAL” illatszertár cég alatt megnyitottam
 Amidőn a legpontosabb kiszolgálást is előre garantálom, szíves látogatást kérek.
Szilágyi László
 a „IDEAL” illatszertár tulajdonosa — Rákóczi-ut és Széchenyi-tér sarok

ves robbanásra ébredt. Felgyújtotta a villanyt és kilépett a tornácra, amikor egy további erős robbanás következett. A szobában sok minden összerombolódott. A nagykövet egészen könnyen sérült meg balarcán szilánkoktól. Ezzel szemben magántitkárnője komolyabb mellsérüléseket szenvedett, melyek orvosi beavatkozást tettek szükségessé. Brinon további közlése szerint az azonnal megindított vizsgálat megállapította, hogy a nagykövetnek az első emeleten levő hálószobájában az ablak közelében és az erkélyajtóhoz közel a német

véderő készletéből ellopott három aknát helyeztek el, amelyek egyenként tíz kilogramm robbanóanyagot tartalmaztak. Két ilyen akna fel is robbant, a harmadik felrobbanására nem került sor. A tetteseket eddig nem tudták kézre keríteni. A ház őrzésével három francia rendőr volt megbízva, akik kijelentették, hogy semmi gyanusát nem észleltek. Nyilatkozata végén De Brinon nagykövet annak a reménynek adott kifejezést, hogy a mindinkább terjedő terror ellen erősebb eszközökkel foglalkozni.

KASZAP-KULTUSZ NYOMÁBAN

A szegedi szenzáció

Írta: SAÁD BÉLA

(Folytatás és vége)

Vargha Gyuláné mindig vallása aszozony volt, s azt mondja, hogy betegsége alatt sohasem hiányzott párnája alól a rózsafüzér. Gyakran és sokat imádkozott. Ahogy most visszaemlékezik arra a napra, amikor az orvos a kevérs reménnyel ajándékozta meg, azt mondja:

— Nem eszem kéteégbe, amikor az orvos elment. Az az érzés és elhatározás maradt bennem, hogy azért is meggyógyulok. Megint a rózsafüzért kezdtem imádkozni, hogy meggyógyuljak... — elhallgat kicsit, s ezalatt én arra gondolok, milyen különösen néznének reánk idegen emberek, ha ez a beszélgetés egy kávéházban vagy vonaton zajlik le. Milyen különös is a társadalmi illemtan, amely furcsálkodva néz arra, aki — például arról beszél — hogy imádkozik.

Vagy mit szólnának az emberek keresztény és nemzeti Magyarországonk ha világi ember elővenné vonaton a rózsafüzérjét és imádkoznék?
 Igaz, sok tényező játszik itt össze. Ha valaki nyilvánosan mutatja imádságát, akkor az emberek kételkednek — őszinteségében. Aki viszont szívesen imádkozna nyilvános étteremben is étkezés előtt, gyakran azért nem teszi meg, nehogy ez a szándéka és szokása — különös és pusztán tüntetés. A magyar emberben van valami szemérmes, nem ezéretti, ha olyan bizalmas kapcsolatába, mint amilyen az imádság, más is belemész... Igen, ez is van... Szóval sok körülmény...

Gondolataimat félbeszakítja Vargháné szelíd szóval:

— Az imádságha el kell fáradni... És visszatérünk az egy évvel ezelőtti történetekre. Férjének rokonai megbízásból ki kellett menni a szegedi központi temetőbe. A feleség addig kérte férjét, míg beleegyezett, hogy őt is kiviszi. Nem volt könnyű a félig-béna aszozonyt kocsiba ültetni, astán lépdelni vele a temetőben, száz lépést fél óra alatt. A temetőcsőz feleségre odament

hosszá, látván a férjére és botra támaszkodó rokkant aszozonyt.

— Teccék elmenni Kaszap István sírházhoz én csak azt mondom, engem is ő gyógyított meg — mondta a csőznő és azonnal előadta sok betegségének, többszöri operálásának történetét.

— Ki az a Kaszap István? — kérdezte aztán a beteg aszozony tanító barátjánól.

Kapott néhány újságot, könyvet, elolvasta, s felgyult a bizalma.

Igy került a sor a körülményes pesti utazásra. Férje elkísérte, de Székesfehérvárra nem tudott vele menni, mert — katona volt és szolgálati beosztása nem engedte. Vargháné édesanyjának testvére vállalkozott arra, hogy a béna beteget elkíséri Fehérvárra. Nagy nehezen eljutottak a Sóstói temetőbe. Sok ember állt akkor is Kaszap István sírjánál. Vargháné leült a kis padra és imádkozott. És nem történt semmi...

Szomorúan jött vissza Pestre. Fáradtan, szeszvedőn.

Azt mondja, egész úton visszafelé is folyton az imát ismételte, amit ott a sírnál kezdett.

— Édes jó Kaszap István, segíts rajtam, gyógyítsd meg az én kihalt, erőtlens lábamat. Ha te az Ur Jézushoz imádkozol, akkor mond meg az én kérésemet, hogy még egyszer járni tudjak, menni, dolgozni, sohasem fogok rólad megfélekedezni.

— Imádkoztam és teljesen béna volt a lábam.

Olyan érzéketlen, hogy tűszúrás sem éretem...

Éjfél tájban feküdték le. S reggel nyolckor férje keltegette, hogy oltózzanak, mert szeretne lemenni az Örök-imádsá-templomba.

A többi úgy mondom el azokkal a szavakkal, amelyeket Varghánétól hallottam:

— Kimezrek az ablakon és látom, hogy esik az eső. „Nem mehetünk, mert elcsúszom a hottal, s akkor nem tudsz tartani és kitörök a lábam”. Erré fel-

ülök ágyamban és meglep, milyen könnyen sikerült. Aztán észreveszem, hogy mindkét szememmel látok, rendez alakjuk van a tárgyaknak. Mozgatom a fejemet jobbra-balra. Kiabálok: Istenem, hiszen látok, nincs páncél a derekamon. Kezdek menni bot nélkül... aztán futottam... Rokonaik becsületnek hozsánk... Nagynéném kezét tördelve csak nézett... Férjem tanácsalannul meredten állt, újra és újra csak ezt tudta mondani: „Édes Istenem, Kaszap István”. Szegedre már bot nélkül, a magam lábán érkeztem meg...

Ennyi történt. Senkiem akarta eddig orvosi oldalról megvizsgálni Vargha Gyuláné gyógyulásának történetét. — Amint a férj, Vargha Gyula, a Nagyváradti Kereskedelmi Csarnok titkára mondja, azok között az orvosok között, akik felesége kivizsgálásában résztvettek annak idején, s akik bémultan is többször látták, volt valaki, aki azt mondta, amikor egészségesen, mozgékonyan látta viszont a beteget:

— Önszuggesztió...

— Helyes, doktor úr... lehet — mondta neki Vargha Gyula, — de akkor Ön miért nem tudta előidézni ezt a hirtelen gyógyító szuggesztíót... Mi volt és ki volt az ok, amely a gyógyító önszuggesztíót felidézte?

Ennél többet én sem kérdezhettek.

Férj és feleség együtt kisért ki a jószágu, hideg bihari éjszaka a felixfürdői vasutállomásra...

Ismét sztrájkolnak az amerikai bányászok. Madridból jelentik: (MTI) Német TI jelenti: Mint Newyorkból jelentik a Tennessee államban levő nagyobb ércgyár és a Pennesylvánia acélgár csökkentette a termelést, az alabamai szénbányászok sztrájkja miatt. Az ércművek négy kohója be-szüntette a munkát. Ugyancsak sztrájkba lépett Indiana államban a TI leg-nagyobb bánya 35.000 bányászja is.

Újságárúsító bódé

forgalmas helyen készpénz óvadék ellenében azonnal kiad.

Cím a kiadóban

Belpolitikai helyzetjelentés a parlament új szakaszának küszöbén

Regóta nem nyilvánult meg olyan hatalmas érdeklődés a magyar képviselőház új ülészaka iránt, mint ezekben a — kül- és belpolitikai viszonylatban egyaránt — mozgalmas napokban. A felfokozott érdeklődés indokolt az egész vonalon. Azt tudjuk, hogy a kormány a költségvetés tárgyalásával szándékozik foglalkoztatni egyelőre a T. Házat, de éppen ezért azt is tudjuk, hogy a parlamenti élet legjelentősebb eseménye során adódik mindig alkalom arra, hogy az egyes pártok vezérszónokai elmondják véleményüket, bírálatukat a kormány működéséről, a belső életéről, megtegyék azokat a javaslatokat, amelyek — a pártok véleménye szerint legalább is — előbbre viszik a nemzet boldogulását.

Az appropriációs vita mindig kimagaslóan nagy eseménye volt a belpolitikai életnek az utóbbi két évtized során, akár Bethlen István, akár Gombos Gyula, Darányi Kálmán, Imrédy Béla, Teleki Pál, vagy Bárdossy László ült a kormány kerekénél. Nem kell ahhoz különösebb jöhetőseggel, hogy ezt az érdekeséget előlegül adományozzuk a most meginduló parlamenti életnek, amely mindjárt az ország szempontjából is legjelentősebb feladatával kezd el új ülészakát.

Ez az érdekeség annál inkább is fennáll, mert azok az okok, amelyek szükségessé tették május 4-én a Ház elnapolását, valószínű, legalább is részleteiben megvitatásra kerülnek az egyes tárcák költségvetésének tárgyalása során.

De más szempontból is érdekesnek ígérkezik a holnap meginduló ülészak. Ekkor váltják ugyanis aprópénzre, helyesebben ekkor kerül teljes megvilágításba az a pártpolitikai együttműködés, amelynek korányári publikálása nemcsak a politikai körökben keltett feltűnést, sőt izgalmas szenzációt, hanem a hullám fodorzása eljutott a legszélesebb néprétegekhez is. Minden kiderül csütörtöktől számított néhányszor huszonegy órában belül, főleg az, ki-kivel szándékozik együttműködni, a nemzet jövőjének munkálása terén...

Ami az egyes pártok helyzetét illeti a kormánypárt szilárdan áll Kállay Miklós kormányára mögött. Itt nem igen lehet meglepetésre számítani, ennek nemcsak hogy semmi jele, de oka sincs. A parlamenti szünet alatt megtartott klub és interpellációs napok a legteljesebb együttműködés jegyében zajlottak le, az Akadémia-utcai párt-helyiségben ezúttal sem lesz izgalom...

A kormánypárt után az 1939-es választásokon az akkor Hubay Kálmán vezetése alatt álló Nyilaskeresztés Párt számlálta a legtöbb képviselőt. Szálasi szabadulása egyik naptól a másikra megteremtette a nyilas egységet, s mintegy ötvenkét képviselő kapta az irányítást az Andrássy-út 60-ban. Azóta itt gyökeresen megváltozott a helyzet. Az az erő, amelyet a párt képviselt, lényegesen meggyengült, elsősorban az Imrédyék járára. A szélsőjobban lezajlott sokszóbotrányozó események után és részben külpolitikai okokból is, ez a tábor elcsendesedett, legalább is nem szolgáltatott annyi napi szenzációt, az egyes képviselők kilépésén kívül. Annál többet beszélgetett és beszélt

magáról a Független Kisgazda Párt, amely néhány évi hallgatás után sokkal nagyobb arányú szervezkedésbe kezdett, mint tizenhárom éves létezése során bármikor. A nyári politikai szünetnek, helyesebben a szünet alatt sem pihenő belpolitikai életnek kétségtelenül legnagyobb és legjelentősebb eseménye a független kisgazdák és a szociáldemokrata párt elvi meg egyezésének publikálása volt bizonyos kérdésekben az együttműködésre vonatkozóan. Ez a lépés nemcsak politikai körökben keltett nagy meglepetést, hanem országszerte nagy és erős vitákra adott okot.

A magyar sajtóban heteken át éles polémia folyt erről a lépésről, helyesebben az ezt a lépést kiváltó demokratikus irányzatról, amelyet ez a kifogás a magyar belpolitikai életben jelentett.

Elfoglaltság volna azt mondani, hogy ez a vita ártalmas volt a nézetek tisztulása szempontjából. Pártpolitikai szempontból azonnal megnyilvánult az eredmény abban, hogy Tóth László, a Nemzeti Újság főszerkesztőjének a vitában való részvétele, méginkább a keresztény demokráciáról megjelent írásai észrevehető mozgolódást eredményeztek az évek óta szinte mély álomba szenderült és

az örökös kormánytámogatásban enervált Keresztény Párt részéről.

Egészen bizonyos, ezek a kérdések mind szönyegre kerülnek a most induló parlamenti évad során.

Külön szint jelent, bár a kormánypárthoz tartozik az Erdélyi Párt.

Hivatása, hogy hangot adjon Erdély kívánságának, véleményének, de ezt a kormányval a legnagyobb egyetértésben teszi.

Teljesen elszíntelenedett a magyar képviselőház egykor érdekes csoportosulása, a Pártonkivüliek tömörülése. Szármotévő tagjai mind találtak pártot. Legutóbb Keck Antal, Mohács nyilas követe jelentette be belépését a kormánypártba, Matolcsyék után.

A dunaparti gótikus palota mindenestre felkészült arra, hogy méltóan fogadja az ismeretlen napok előreláthatóan izgalmas történetét. A piros szönyegeket már felterítették, a Dunára néző ablakokon javításokat szöközöltek, minden készen várja az előző csemetést.

... A miniszterelnök átnyújtja a legfelsőbb kéziratot a T. Ház elnökének s nemsokára feleletet kapunk mindarra, amire feleletet vár az ország közvéleménye, az ötödik háborus őszön...

I. L.

Albrecht Dezső kolozsvári képviselő állt az Erdélyi Fiatalok nagyváradi mozgalmanak élére

Nagyvárad. Kedden este 7 órakor teljesen megtöltötte a Magyar Ház nagytermét az Erdélyi Fiatalok nagyváradi alakulata, Albrecht Dezső országgyűlési képviselő látogatása alkalmából.

Az előadás előkészületeit lapunkban ismertettük és a keddi esti összejövetelen meg lehetett állapítani, hogy a mozgalom igen szép eredményekre jogosítja fel az erdélyi fiatalokat.

A vita-est a magyar Hiszekegy-el vette kezdetét, majd dr. Virág Jeromos lapigazgató üdvözölte Albrecht Dezsőt. A meleg szavak elhangzása után, Soós Lajos főtítkárr felkérte Albrecht Dezsőt előadása megtartására.

A képviselő kifejtette, hogy nagyon üdvösnök tartja a vélemények kicsérélését Nagyváradon is, mert ez azt eredményezheti, hogy közös szellem alakul ki, ami ma rendkívül fontos, amikor egy válságfolyamat állhat elő. Ezt ki kell küszöbölni, hogy egységes, életerős szellem alakulhasson ki.

Nemcsak háborús válság van, hanem nemzeti válság is, amelynek tüneteinek évszázados távlatokba visznek vissza. Ennek reformja az 1936-os évekből számítható. A lefojtott reformtörekvések felszínre kerültek s nekünk fel kell készülni arra, hogy mit és hogyan akarunk csinálni. Azért is, hogy teljesen magyar szemmel tudjuk látni az eseményeket.

A magyar még nem gondolta el a maga jövő életének tervét s ezért hajlamos az idegen eszmék iránt. A háború után két fontos feladatot várunk: a nemzeti integritás és a szociális reformok kérdése.

Tapasztalhattuk, hogy mit jelent az integritás elvesztése. Megvalósításához önfegyelem szükséges. A második feladat megvalósítására már most fel kell készülnünk. Dobjuk ki a jelszavakat, ha komolyan akarunk tárgyalni és ha közös szemléletre akarunk jutni.

Az embernek meg kell találni egyensúlyát Isten és ember, egyén és társadalmi közösség között.

A tartalmas beszédet lelkes taps kísérte a hallgatóság részéről. Ezután a hozzászólások során Daróczi Kiss Lajos szólalt fel, örömeinek adva kifejezést afelett hogy az Erdélyi Ifjak újból megmozdultak. Beszél a szörvány magyarság problémájáról, felemlítve az elrománosodott magyarok kérdését. Hozzászólott az előadás tárgyához Tátray Barnabás tanár, Kecskés Balázs lelkész, Soós András, Mácsa Antal, Kurucz József.

Soós Lajos főtítkárr felkérte Albrecht Dezsőt, álljon az élére a váradi megmozdulásnak, amit a képviselő elfogadott, igérve a munkában való részvételét, akárcsak Kolozsváron.

A népes gyűlést, amelyen dr. Med-

gy Jeromos felkérte tag, dr. Patzkó Elemér, Kortmányos László képviselők és Nagyvárad társadalmának minden rétege képviselte magát, Csapó Zoltán zárta be, megköszönve az ismertetést és a hozzászólásokat, indítványozva, hogy a legközelebbi gyűlésre több erdélyi képviselőt hívjának meg.

Pelsőczy Irén filmszínésznő csendháborítás miatt rendőrbíróság elé került

Érdekes kihágási ügyben tüzött ki tárgyalást dr. Kóházy Béla rendőrfogalmazó a II. kerületi rendőrkapitányságon. Pelsőczy Irént, az ismert színésznőt és filmszínésznőt idézték meg a rendőri büntetőbíró elé. Feljelentés érkezett a művésznő ellen csendháborítás címén.

Egy detektív és egy magántisztviselő a feljelentők, akik előadták, hogy szeptember 7-én, 12-én és 13-án a művésznő lakásán hajnalig tartó hangos mulatozások folytak és a ház lakóit is felverték éjszakai álmukból. Pelsőczy Irén annakidején, amikor a feljelentés megtörtént, nyilatkozott a lapokban. Azt hangoztatta, hogy a filmgyárból érkezett haza ismerőseivel, akiket vacsorára hívott meg, hangos mulatozás nem folyt a lakásban. A rendőri jelentés viszont mást mond. Beszámol arról is, hogy a szomszédok, sőt a közeli ház lakói is felriadtak álmukból a dorbézolástól.

(Magyar Országos Tudósító.) Budapest 2. kerületi rendőrkapitánysága Pelsőczy Irén színművésznőt kihágásért 30 napi elzárásra és 3000 P. pénzbüntetésre ítélte, mert a záróra rendeletet lakásán kijátszotta és csendháborítást követelt el. A színésznő az ítélet ellen fellebbezett.

Megkezdték a kolozsvári kommunista tömegper tárgyalását

Kolozsvár. (MTI.) A kolozsvári törvényszék megkezdte annak a nagyarányú kommunista tömegpernek tárgyalását, amelynek előzménye még 1941-re nyúlik vissza. A vád szerint a kommunisták még a román megszállás alatt, 1930-ban titkos politikai szervezetet létesítettek, amely a jelenlegi társadalmi rend megbontására irányult. A bécsi döntés után ezek a szervezetek a visszatért területen is tovább folytatták működésüket, de a szervezkedést hamarosan leleplezték és 664 személy ellen eljárást indítottak. Több vádlott ellen nem lehet az eljárást megindítani, mert munkatáborban van. A vádlottak nagyrésze zsidó. A tárgyalás előreláthatóan több hétig tart.

HORNVÁNSZKY és REDL Magyar Mezőgazdák Szövetkezete főbizománya
Nagyvárad, Mussolini tér 16. Telefon: 10-50.

Gazdák fiókjába!

Gabonát, hüvelyeseket, magvakat, olajos magvakat mint kijelölt kereskedők vásárolunk. Magunk és bizományosaink utján készséggel állunk gazdátársaink rendelkezésére és legelőnyösebb ártételt és lebonyolítást biztosítunk. **Vitéz Hornvanszky Pál**

Negyven éves a révi Zichy-barlang

(1903 - 1943.)

Lélekemelő ünnepség színhelye volt ezombat-vasárnap a Rév községhez tartozó Zichy-barlang. Az Erdélyi Kárpát Egyesület elnöksége a mai idők szelleméhez méltó komoly keretek között áldozott a barlang feltárási emlékének. kik ezeltől 40 évvel megfeszített férfi munkával tették a nagyközönség számára hozzáférhetővé a csodás képzőművekben gazdag cseppkőbarlangot. Ez a barlang ma, dr. Kessler Hubert, az az aggteleki cseppkőbarlang igazgatójának feltárása eredményeként, mellékjaraikat is tekintethe véve: az ország második helyen álló cseppkőbarlangja.

Az ünnepség folyó hó 16-án, szombaton kezdődött: az E. K. E. elnöksége képviselőiben dr. Tulogy János kollégiumi tanár a révi temetőben kegyeletos szavakkal emlékezett meg az ott nyugvó Hadl Károlyról, ki Csárán Gyulával, a századelejének leghíresebb biharkutatójával és dr. Weress István révi lelkesével, akkor az E. K. E. révi osztályának vezetőjével együtt a csoda-barlang titkát napfényre hozta.

Mánap, vasárnap délelőtt, a Zichy-cseppkőbarlangnál folytatódott az ünnepség. A nagyszámú közönség sorában dr. Balogh Ernő, kolozsvári egyetemi tanár, az E. K. E. elnök vezetésével számos E. K. E. tag jelent meg. Megjelent továbbá Rév község vezetője teljes számban Klincsek J. Géza főjegyző vezetésével, aki egyben dr. Géczy Andrást, az élesdi járás főszolgabíróját is képviselte. Képviseltette magát a Magyar Turista Szövetség, a Magyar Turista Egyesület és ennek révi osztálya, a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület, a Pannonia Turista Egyesület és aggteleki cseppkőbarlang dr. Kessler Hubert révén.

Dr. Kulcsár András, az E. K. E. révi osztálya mostani vezetőjének, révi lelkesnek az imája vezette be az emléktáblaleleplezési ünnepséget. Majd dr. Tulogy János ismertette a kutatók nehez munkáját a barlang feltárással kapcsolatban. *Hogy milyen fáradságos, küzdelmekben gazdag volt ez a munka — mondta többek között, — mutatja a mai barlangnyílás, melyet csak hegyrobbanással sikerült létrehozni. A barlangból kifolyó patak volt az áruló. Ennek egy apadásakor Handl vadászjegyerével belélt a hegy nyílásába és meglepődve tapasztalta a hatalmas visszhangot. A feltárás elképzelése ezután egyszerű. Csak a kivitelezés volt nehéz. Baj volt az is, hogy a barlanghoz semmiféle úton nem lehetett elérni. A Zichy-család, mely a nemzet és ház javára mindig kész volt áldozatokat hozni, most is kivette ebből a maga részét. A család akkori feje, gróf Zichy Ödön, átengedte a Rév községből vezető hegyi út céljaira a szükséges területet, majd a barlang közelében felépített villáját, hogy a barlang látogatókhoz, a látogatók pedig ellátáshoz jussanak. Az elhangzott beszédet a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.*

Dancsó J. Ferenc egyetemi hallgató megrázó erejű szavai: Sajó Sándor „Magyarnak lenni” című költeménye után, mely a megjelent közönség sorában hosszantartó hatást váltott ki, dr. Balogh Ernő ünnepi beszéde következett.

E tábla, — mondta, — kapocs lenne köztünk és azok között, akik emlékre állították. De e tábla nem élők esetleg múlt érdemeit jelzi: Elköltözött.

tek örök emléket. Igy a tábla kapcsolata visszazár közénk, a feladat terén utódokra. Azoknak, akiknek emléket megörökítjük vele, köszönhetjük a multat és a jövőt. A multat, melynek gazdag virágaiban ma is gyönyörködünk és a jövőt, melybe példájuk erejével indulunk — fejezte be beszédét dr. Balogh Ernő. A különböző testvéregyesületek kiküldötteinek felszólalása után, kiket dr. Borbáth Samu köszöntött az E. K. E. nevében, a Himnusz éneklésével ért véget a nemes gondolatokban gazdag ünnepség.

A rendezés fáradságos munkája maradék nélkül dr. Tulogy tanár érdeme. A műsoron kívüli szám a barlang

ki tudja hanyadoszi megtekintése volt. Ismét és ismét megfogta a látogatók lelkét az a bámulatos gazdagság, mellyel a természet itt oly bőkezűen bánt. Az ujságíró élményekben gazdag elméjét is gazdagította az a sok szépség, mi a csoda-barlangban elítárult. De elszomorították azok a nyomok, melyeket a román megszállás keserű két évtizede benne hagyott. A mai vezetésre hárul az építés és újjáépítés terhes munkája. A barlangnak méltó berendezéshez kell jutnia egyrészt bent, hogy ne ösesárosított ruhával kerüljön ki a sokhelyütt nyaktörő út megmászása után a látogató közönség, másrészt kint sok a tennivaló. Megfelelő épületek kellenek a nagyforgalmu szálló és kezelősége részére. Megérdemelné ez a barlang és részszolgálna a barlang helyi gondnoksága, mely a kötelességteljesítésen túlmenő gondosságával e napon is egyesülete teljes elismerését vívta ki.

(Béklyós J. Ferenc.)

Ajánlatos még ebben a hónapban beszerezni a téli burgonya-szükségletet

Ismételten és nyomatékosan felhívom a város közönségét és az intézeteket, intézményeket, internátusok vezetőit, hogy az 1943-44. gazdasági évre szükséges burgonyamennyiséget legkésőbb még a folyó hóban szerezzék be, illetőleg a megrendelt burgonyamennyiséget a kereskedőktől — fajtára való tekintet nélkül — vegyék át, mert a hidegebb idő beálltával az idő enyhüléséig, 1944. márciusáig a szállítási fagyveszély miatt, a legkisebb mértékre fog csökkenni, illetőleg helyesen — leáll. Továbbá közlöm azt is, hogy

„Gülluba” burgonya a város területére csak igen korlátozottan — mázsás tételekben — fog beérkezni.

Végül felhívom a vendéglátó iparosokat, hogy vendéglőjük burgonya-szükségletét legkésőbb ugyancsak október hó végéig szerezzék be, mert a november hóban még esetleg beérkező burgonyaszállítmányokból a vendéglátóipar részére burgonya eladást nem engedélyeznek.

Nagyvárad, 1943 október 19.

Dr Gyapay s. k.,
h. polgármester.

Szabályozta a polgármester a fejeskáposzta forgalmát

Értesitem a város közönségét, hogy a beszolgáltatási kötelesség teljesítésére szánt nyers fejeskáposztát 1943 december 31-ig kell a lapokban később meghirdetendő, kijelölt országos, körzeti és helyi kereskedőknek megvételre felajánlani, vagy későbbi, de legkésőbb az 1944. évi éprilis hó 30. napjáig teljesítendő szállításra lekötni. Az országos kereskedők működésére szóló feljogosítást, továbbá a káposzta savanyításával, szárításával, vagy más módon tartósításával foglalkozó ipari üzemeknek káposzta vásárlására szóló feljogosítást a m. kir. Közellátási Hivatalhoz (Budapest, Széchenyi-rakpart 6. sz.) 1943. évi október hó 31. napjáig ajánlott levélben benyújtandó kérvényben lehet kérni. A kérvényben meg kell jelölni azt a mennyiséget is, amelyet a kérelmező fejeskáposztából megvásárolni kíván.

Körzeti kereskedőként működésre szóló feljogosítást az 1943. évi október hó 31. napjáig benyújtott kérvényben attól a közellátási kormánybiztostól lehet kérni, akinek hatósága területén a kérelmező vásárolni kíván. A körzeti kereskedő is köteles a felvásárolandó fejeskáposzta mennyiségeket a kérvényben megjelölni. Az országos kereskedőket és az

ipari üzemeket a Közellátási Hivatal, a körzeti kereskedőket a közellátási kormánybiztos látja el vásárlási jogosultság tanúsítására szolgáló igazolvánnyal.

A vásárlásra feljogosított kereskedő és ipari üzem köteles a jogosítványában meghatározott mennyiség erejéig a vételre felajánlott egészseges, vers fejeskáposztát a hatóság által megállapított áron megvásárolni, ha a felajánlott mennyiség az egy métermázsát meghaladja.

A vételről a kereskedő és az ipari üzem köteles három példányban pontosan és a valóságnak megfelelően vételi jegyet kiállítani, a vételi jegy első példányát a gazdálkodó nyilvántartó hatóságának megküldeni, a másodikat a gazdálkodónak átadni, a harmadikat megőrizni. A vételi jegytömböket a vásárlásra feljogosító hatóság szolgáltatja ki.

A körzeti kereskedő pedig a közellátási kormánybiztosnak az 1944. évi január hó 1-15. napja között köteles bejelenteni a szállításra lekötött fejeskáposzta összes mennyiségét.

A vásárlásra feljogosítottakon kívül, az üzletkörülnél fogva káposzta árusítására jogosult kiskereskedő is vásárolhat fogyasztók részére történő továbbeladás céljából a gazdál-

kodótól nyers fejeskáposztát. A gazdálkodó beszolgáltatási kötelességének teljesítésébe a káposzta vásárlására jogosult kiskereskedőnek eladott káposztát nem lehet beszámítani. A beadásnál a 107.500-1943. K. M. számú rendelet 3. §-ának 2. bekezdésében foglaltakat be kell tartani. A hivatkozott rendelet megjelent a „Budapesti Közlöny” 1943 május 29. 121. számában.

Azok, akik a 122.700-1943. K. M. számú rendelet ellen vételenk, amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, a 2980-1943. M. E. számú rendelet 7. §-a alapján büntetettük.

Nagyvárad, 1943 október 16-án.
Dr Soós István s. k.,
polgármester.

Őszinte moziéletika

Orient-express

— Bemutató az Apolló-mozgóban —

A félig filmdráma és félig filmvígjáték meséje röviden a következő: Török Samu ny. uradalmi igazgató (Csontos Gyula) és leánya, Rozika (Felsőczy Irén) ezerégyen és állandó rettegésben élnek a Török-mama (Vasary Piri) kemény kommandója alatt. Olyan faluban, mely bár a fővonalon fekszik, de vasútállomásán csak kávédaralók állanak meg.

Török Rozikának, ennek a helyes és lóra termett tacekó-típusnak udvarlója sem akad a rettenetes mama miatt. Egyszer azonban kezébe kerül a Mozi Ujság legfrissebb száma, melynek címlapját a külföldi szerepléséről hazatért európai híru magyar filmrendezőnek, Szilágyi Péternek (Ajtay Andor-nak) arcképe díszíti.

Ettől a pillanattól kezdve Rozika folyton arról álmodik, hogy nagy Szilágyi Péter filmsztárt csinál majd belőle. Mikor az Orient-expressz pályajavítás miatt rövid időre a falusi állomáson megállni kényeszerül, Rozika ösziismerkedik Szilágyi segédrendezőjével, Boda úrral (Pethes Sándorral). A Török-papa százpengőjével fogkezelés címen felutazik Pestre és ismételt kidobás elszívése után végleg falhoz állítja Szilágyit, aki új film főszerepét bízza rá, sőt feleségül is veszi. Amíg azonban Rozikából elsőosztályú sztár és Szilágyi Péterné lesz, rengeteg akadályt kell leküzdenie. A legnagyobb akadályokat természetesen a Török-mama támasztja, aki egykori műlovarnői hivatásáról megfedelkezve, hallani sem akar leányának ünnepelt sztárként való szerepléséről.

Öt országoshírű sztár és számos kiváló epizódiszta igekezete. Dolecskó Béla finom zenéje eltakarja azokat a meglepő fordulatokat okozó lélektani változatlanségeket, amelyek az ilyen könnyű filmjátékok megszokott velejárói és a nem igényes, csak pihenni, meg szórakozni vágyó közönség jó hangulatban távozik az Orient-expressz bemutató előadásáról, mely már kedden délutántól telt házat teremtett az Apolló-mozgóban.

A filmnek instruktív jellege is van, amennyiben bemutatja a filmsztár-jelölt sorsát eldöntő „próbafelvételek” és a filmrendezés technikáját is.

Olasz Péter dr.

FÉRENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Késíratokat nem adunk vissza.

MEGÉRKEZETT BUKARESTBE AZ UJ MAGYAR KÖVET. Bukarest. (MTI). Október 19-én délután Bukarestbe érkezett vitéz Hertelendy Andor, az új bukaresti magyar követ. A pályudvaron a román kormány nevében Igirosianu román követéségi tanácsos, a román külügyminisztérium protokoll-osztályának helyettes vezetője üdvözölte. Fogadtatására megjelent a bukaresti magyar követéségi valamennyi tagja.

Sforza gróf megérkezett Itáliába. Bernből jelentik: (MTI) A bari rádió jelentése szerint Sforza gróf volt olasz külügyminiszter megérkezett Olaszországba.

TÖRÖK ORVOSOK NAGYGYÜLÉSE. Ankara. (MTI). A NTL. jelenti: A török orvosok most rendezik Ankarában 8-ik nagygyűlést, több mint négyezer orvos részvételével. A megnyitáson megjelent Inonu elnök is. A nagygyűlés Sajdam, az elhunyt miniszterelnök iránti tisztelet jeléül, az ő névleges elnöklésével folytatja tanácskozásait.

Ragyogó állapotban vannak az angol hadifoglyok. Amszterdamból jelentik: (NTI) A londoni rádió bejelentette, hogy a Németországban svéd területre érkezett angol hadifoglyok ragyogó állapotban vannak.

REPÜLŐHALÁLT HALT A JAPAN LÉGIFEGYVERNEM HADISTPÁRANCSNOKA. Tokio. (MTI). A NTL. jelenti: A hadügyminisztérium közölte, hogy Naritako Nakasole altábornagy, a légi fegyvernem parancsnoka, szeptember elején a délkínai hadműveletek irányítása közben repülőhalált halt.

Angliába utazik a moszkvai patriarcha. Lisszabonból jelentik: Az angol hírszolgálat szerint a moszkvai patriarcha utban van Angliába.

HORVÁTH IMRE ÉS BALOGH ISTVÁN — A FŐVÁROS VENDEGEI. A székesfőváros huszonöt erdélyi, déli-déki és felsőmagyarországi íróit, költőit, képzőművészt lát két hétre vendégül november 10-től kezdődőleg. A vendéglátás célja nyilván az, hogy a magyar kultúra központjától a megszállás idejére lehetővé tegye a fővárossal való lelki kapcsolatok megerősítését. Most folynak a vendéglátás előkészületei és a szervezéssel megbízott **Kortsmáros Nándor** író ma Nagyváradon járt. Itt **Horváth Imre**, a kiváló költő és **Balogh István**, az ismert nevelő festőművész kapott értesítést arról, hogy a székesfővárostól meghívást fognak kapni.

Pusztít az éhség Kalkuttában. Amszterdamból jelentik: (NTI) A Reuter kalkuttai jelentése szerint Kalkuttában az október 17-ével bezárult hónapban kerekben 7300 ember halt éhen.

Havazik Szászváros hegyeiben. Bukarestből jelentik: (MTI) A Szászvárost környező hegyekben havazik. A város környékén az időjárás teljesen téliesre fordult.

KORONA Filmszínház
Az élet megy tovább
 Az izzó szenvedély és szerelem hatalmas filmregénye.
 Csak 3 napig!
 Csak 16 éven felülieknek!

1347 olasz szerzetest, lelkészt és apácát öltek meg eddig az angolszász bombák Zürichből jelentik: (MTI) Mint Chiassoból jelentik, a Vatikán hivatalos jelentése szerint 1943 júniusától szeptember végéig Olaszországban légitombázások következtében 1347 katolikus lelkész, szerzetes és apáca vezette életét. A templomokban és más egyházi célokat szolgáló épületekben a pusztítások és rongálások okozta kár kerekben tízmilliárd lírára becsülhető.

ORSOLYA - NÖVENDEKEINK FIGYELMÉBE! Holnap, okt. 21-én, Szent Orsolya napján, 9-kor ünnepélyes nagymise. Kérjük növénydekeink megjelenését.

ELMARAD A NEMZETI KASZINÓ VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSE. A Biharvármegyei és Nagyvárad Nemzeti Kaszinó elnöksége közli, hogy közbejött akadályok miatt a f. hó 23-án d. u. 5 órára kitűzött választmányi ülés elmarad és folyó hó 26-án d. u. 5 órakor lesz megtartva.

Internáltak Afrikában 4 olasz asszonyt. Milánóból jelentik: (NTI) Az egyik északafrikai szövetséges hadbírósság 4 olasz asszonyt internálásra ítélte mert élelmiszert adtak sebesült olasz hadifoglyoknak.

BUTORT színeset **MEZEI-től**
 Haló, kombinált és előszobák. Konyha újdonások
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Hindu kormányt alakít Bose Sonanban. Tokióból jelentik: (NTI) A Domei iroda jelentése szerint Sonanban rövidesen indiai kormány alakul Bose vezetésével.

ELGÁZOLT AZ AUTÓ EGY PUSZTAJLAKI FÖLDMŰVEST. Kedden délelőtt a Pusztajlak felé vezető úton egy eszméletlen állapotban lévő embert találtak a járőrök. Értesítették a csendőrséget, majd intézkedés történt, hogy a súlyos sebesültet beszállítsák a váradi kórházba. Mint a nyomozás megállapította, a sérült ember Bódis Lajos pusztajlakai 76 éves földműves azonos, akit egy ismeretlen autó gázolt el. Bódist még nem lehetett kihallgatni, állapota életveszélyes.

Miért mondott le a görög emigráns-kormány? Kairóból jelentik: A Budapesti Tudósító kairói értesülése szerint a görög kormány a Badoglio-kormány elismerése miatti tiltakozásként mondott le. Hír szerint a görög kormány biztosítékot követel arra, hogy Olaszország megtéríti a Görögországnak okozott károkat. — Zürichből jelentik: (MTI) Svájci lapok londoni értesülése szerint Görögország politikai csoportjai között egyre nagyobb a kiélezettség feszültség. Egyes helyeken már nyílt harcokra is sor került.

Asszony- és gyermekélelet követelt a brit légitámadás Anconában. Zürichből jelentik: (MTI) Chiassoból jelentik, hogy az Ancona elleni légitámadás főként lakóházakat ért és sok munkás-asszony és gyermek vesztette életét a támadás következtében.

BELVÁROSI Csütörtökön utoljára
Egy bolond százat csinál

Érdekes emberek különös története
Az ötös szamu őrház
 Öt fő szereplője: Bulla Elma, Jávor Pál, Bihary József, Hajmássy Miklós, Toronyi Imre
 a CASINO-ban

LÉGOLTALMI KÖZLEMÉNYEK. Felkérjük a légo. menhelyek vezetésével megbízott hölgyeket, hogy a f. hó 20-i és 21-i légo. gyakorlatok alkalmával a légiveszély elmúlt jelzés után a vezetésük alá tartozó légo. menhelyen megjelenni sziveskedjenek, továbbá, hogy értesítsék a menhelyükhöz beosztott hölgyeket, hogy azok, akiknek a beosztási ideje a riasztás idejével, ill. annak lefújásával egybeesik, szintén jelenjenek meg a légo. menhelyeken. Légoltalmi Liga Nagyvárad Csoportja.

Ipartestületi hírek

A Nagyvárad és Videke Ipartestület Ruházati és Textiliparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy az október havi bevásárlási engedélyek kiosztását megkezdte. Elnökség.

Az Ipartestület Faipari Szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy enyvutalványokat folyó hó 19-étől folyó hó 28. déli 1 óráig okvetlen vegyék át a szakosztálynál, mert ellenkező esetben utalványaik érvényüket veszítik. Elnökség.

IPAROSHIREK. A vas- és fémipari szakosztály felhívja tagjai figyelmét, hogy október 18-ig igényelt faszén-utalványokat, októberi enyvutalványokat és szeptemberi lemezutalványokat (lakatók) a szakosztályi irodában mielőbb vegyék át, mert a lejárt utalványokat meg nem hosszabbítjuk. Valamint értesítjük tagjainkat, hogy **Andrényi Károly és Fiai Rt.** cégnél fekete-lemezutalványokra VII. hó 140. számig és horgonyzott lemezutalványokra VIII. hó 100-as számig anyagukat átvehetik. Elnökség.

Magyar királyi Belügyminiszter. Szám: ad. 77.579—1943. IV.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY. Nagyvárad thj. városnál üresedésben lévő I. o. aljegyzői állásra pályázatot hirdetnek.

A kinevezett tisztviselőt a jogszabályokban megállapított illetmények illetik meg.

A pályázati kérvényt a m. kir. belügyminiszterhez kell címezni és a 37.200—1943. B. M. számú rendelet 4. §-ában foglalt rendelkezések szerint kell felszerelni. A pályázati kérvényt az a pályázó, aki már közszolgálatban áll, előljáró hatóságánál (hivatalánál, parancsnokságánál), míg az, aki közszolgálatban nem áll, annak a járásnak a főszolgabirójánál, illetőleg annak a városnak a polgármesterénél nyújtja be, amelynek területén lakik.

A pályázóknak pályázati kérvényükben nyilatkoznok kell arra nézve, hogy más városnál betöltésre kerülő azonos állásra is fenntartják-e pályázatukat.

Pályázati határidő: a jelen pályázati hirdetménynek a „Budapesti Közlöny”-ben való másodszori megjelenését követő naptól, október 15-től számított 15 nap.

Budapest, 1943. évi október hó 1. Belügyminiszter.

TOVÁBB FOLYTATJÁK A FELJELLENTESEKET SZABÓ ANTALNÉ ELLEN. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Szabó Antalné Huszár utca 13. szám alatt lakó magánzónó különböző címen előlegeket vett fel ismerőseitől és a pénzt saját céljaira fordította. Így mintegy 5000 pengővel károsított meg két váradi urinőt. A híradás nyomán szerdán reggel tömeges feljelentések érkeztek a rendőrségre, azzal vádolva övegy Szabó Antalné, hogy fát ígért szállításra és ezen a címen több egyentől mintegy 14.000 pengő készpénzt vett fel. A tüzfát, persze, nem szállították le, a pénzt pedig a szelvényes asszony elköltötte. A vizsgálatot tovább folytatják, mert minden valószínűség szerint igen sok károsult nem tett feljelentést.

A nagyvárad kir. törvényszék. — P. 5039—1943. szám.

HIRDETMEY
 A nagyvárad kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Nagyvárad város Lévai Tibortól, valamint Laszt Sámuel és Erzsébettől a közüzemi székház kibővítése céljából jogerősen kisajátított ingatlanok kártalanítási árának megállapítása tárgyában 1943. évi november hó 15-én, délelőtt 11 órakor az 1881. XLII. t.-c. 46. §-a alapján szóbeli tárgyalást tart a kir. törvényszék I. emelet 58. sz. szobájában.
 Nagyvárad, 1943. szeptember 29.
 Dr. Horváth s. k. törvényszéki bíró.

MEGNYILT **Beier László** szövet-, béléss- és kötöttáru **Deák Ferenc-u. 2**

A város egyheti népmozgalmá

SZÜLETÉSEK:

Takács István banktisztviselő fia István, Nagy Géza műszaki segéd-tiszt fia Sándor, Floruza Demeter kerégyártósegéd fia György, Brach Herman kereskedő leánya Fride-rika, Wolner Miksa kifutó leánya Zsuzsánna, Zójomi Dániel földmű-yes leánya Magdolna, Zójomi Dániel földműves fia Dániel, Lencsés Ist-ván m. kir. csendőrmester fia Ist-ván, Dobozi Mihály napszámos fia Mihály, Nagy József napszámos fia Dezső, Forián Sándor napszámos fia Sándor, Tucsák Ferenc főkönyvelő leánya Mária, Broncz László cipész-segéd fia László, Szűcs Sándor szij-gyártósegéd fia László, dr. Gyapay László, Hugó, helyettes polgármes-ter fia László, Zoltán Lóránd, Bungó Páskó napszámos leánya Katalin, Szuper Zoltán András villanyszerelő segéd fia Zoltán, Molnár György ke-reskedő leánya Judit, Vigyikán Mik-lós napszámos leánya Irén, Dever-dics Pál kubikos fia István, Baráti Lajos segédfűtő fia Attila, Soltész Kálmán vm. árvászeki h. elnök fia György, Szirmai Miklós machenukus fia János, Kanalas Imre bérkocsis fia Imre, Bódis Ferenc vaskereskedő fia András, Kuti Pál MÁV altiszt fia Pál, Spitz Mór rabbi leánya Noémi, Barra Sándor szűcssegéd fia Sán-dor, Erdélyi Sándor tanító leánya Ibolya, Berbekás Mihály kocsis leá-nya Irén, Berbekás Mihály kocsis fia István, Rossier Károly fodrászsegéd leánya Ilona.

HÁZASSÁGOK:

Sipos Lajos férfiszabó segéd és Szabó Zsuzsánna, Veér Ferenc fű-szerkereskedő segéd és Baranyi Er-zsébet, Tus György szállodai bérlő és Markovics Mária, Lakatos Sándor kf. napszámos és Vojcza Jolán, Uj-laki László MÁV tisztviselő és Ko-vács Irén, Pop Lukács gyógyszerész és Mátéffy Anna, Székely Gyula vil-lanyszerelősegéd és Hadi Erzsébet, Kalmár Lajos fodrászsegéd és Grá-nitz Jolán, Kovács Gyula népművés-zés és Fekete Juliánna, Grósz Sámuel lakatossegéd és Weisz Gizella, Tóth Károly villamos kalauz és Dorogházi Marit, Szász Endre MÁV gépiaká-tos és Szabó Magdolna, Lencsés Ká-roly piaci árus és Nagy Anna, Bustye Tivadar kf. napszámos és Kovács Ilona, Hajner János közművessegéd és Pál Irma, Tótká Elek a hadapród-iskola szerelője és Kozma Erzsébet.

HALÁLOZÁSOK:

Özv. Drummer Manóné Berger Mária 73 éves, Kiss Lajos 9 hóna-pos, Vajna József 68 éves, Trébits Jenőné Almási Katalin 48 éves, Sütő János 47 éves, Papp József 55 éves, Szuper Zoltán 1 napos, Kriszta Jó-zsef 61 éves, Simon Lajos 75 éves, Barna János 22 éves, Tripa Péterné Balogh Ida 77 éves, özv. Szendrei Jó-zsefné Lekk Jozefa 88 éves, Aburdán Gyula 22 éves, Balogh Ferenc 1 éves, özv. Papp Györgyné Ókrös Juliánna 72 éves, Tyukodi Ferencné Ács Má-ria 72 éves, Pap Tivadar 75 éves, Rosenbaum Ernő 32 éves, Szepesi Lajos 73 éves, Váradi Irma 18 éves, Szabó Józsefné Igna Olga 35 éves, Mann Emilné Nagy Ágnes 73 éves, Pá-ny Józsefné Horváth Ilona 50 éves.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Kovács Károly felléptével „Az ember tragédiája” szerdán este fél 7 órakor

Ma, szerdán este fél 7 órai kez-dettel Kovács Károly, a budapesti Nemzeti Színház tagjának vendég-felléptével *Az ember tragédiája* van a színház műsorán rendes helyárak-kal. Szelvények és utalványok érvé-nyesek.

Artatlan vagyok! Henri Croziere kacagató vígjáték-ujdonságát csü-törtökön este „bemutató bérletben” Juresik Julesi felléptével mu-tatja be a színház. Putnik Bálint rendezésében. Az Andrássy Színház nagysikerű ujdonságát Vaszary Já-nos ültette át a magyar színpad szá-mára s telve van szípkázó szelle-mességgel. 3 óras vidám kacagás és szórakozás! Figyelem! Csak felnőt-teknek! A darabot Putnik Bálint igazgató rendezi. Főbb szereplők: Antal Erzsé, Czéh Gitta, Bakay La-jos, Lendvai Lajos és Ross József. Az „Artatlan vagyok!” csütörtök este bemutatás bérletben, pénteken este A-bérletben, szombaton este bérlet-szünetben kerül színre.

Közkívánatra szombaton délután egyneked 4 órai kezdettel a színház megismétli a több oldalról érkezett kívánságra a *Latvi-Matyi* gyermek-mese-operett előadását. Sok-sok ének és tánc. Rengeteg humor és tréfa. Szabó bácsi, a furfangos cukrász-inas, minden jó gyermeknek cukor-kát és süteményt ad! „Olcsó hely-árok! Jegyek már válthatók.

Táboronokné. az idény nagysikerű operett-ujdonsága vasárnap délután

és este, rendes helyárakkal van mű-soron, a bemutatás előadás pompás szereposztásában.

HETI MŰSOR:

Szerdán este kivételesen fél 7 óra-kor: *Az ember tragédiája* (Kovács Károlyval).

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: *Artatlan vagyok!* (Bemutató bérlet 4.).

Pénteken este háromnegyed 7 óra-kor: *Artatlan vagyok!* (A-bérlet 4.).

Szombaton délután egyneked 4 órakor: *Latvi-Matyi*.

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Artatlan vagyok!*

Vasárnap délután és este: *Tá-boronokné.*

November elején nyit a kolozsvári Nemzeti Színház.

A kolozsvári Nemzeti Színházban befejeződtek a átalakítási munkála-tok és a színház október végén, vagy november első napjaiban megnyitja kapuit. A színház legközelebbi ujdonsága Szabó Lajos „Viharlámpás” című drámája, a szerző rendezésé-ben. Szabó Lajosnak ez lesz az első rendezése. Eután *Vörösmarthy* Mi-hály Csongor és *Tündéjt* utítják fel Kőműves-Nagy Lajos rendezésében. *Tündét* Gáborjani Szabó Klára, Csongort Bodó György alakítja. Ezután kerül sor báró *Kemény* János első darabjára.

SPORT

Öt NAC játékost hívtak meg a svédek elleni válogatott keretbe

Tegnap futott be a NAC elnöksé-géhez az MLSz felhívása, melyben öt NAC-játékost jelöl ki a november 7-én, Budapesten sorra kerülő ma-gyar-svéd válogatott labdarugó ke-rethe. Ez alkalommal két játékoskal kibővült a zöld-fehérek válogatott csoportja, ugyanis Bodola, Tóth III. és Sárvári mellett, még Mészáros és

Szegedi is meghívást kaptak.

Mi már régebben felhívtuk a fel-sőbb sportvezetőség figyelmét a két jeles játékosra és most örömmel ál-lapítjuk meg, hogy végre Mészáros és Szegedi kiválasztásával esetleg kettővel ismét több NAC-játékos huzhatja magára a magyar címeres mez.

MÁV Tk—Miskolci VSE ökölvívó mérkőzés a Szigligeti Színházban

A nagyváradi MÁV TK. ökölvívó szakosztálya f. hó 24-én, délelőtt fél 11 órai kezdettel ökölvívó ver-senyt rendez a Szigligeti színházban. A Nagyváradi MÁV ezuttal a jö-nevű Miskolci VSE-t látja vendégül. A versenyre vonatkozólag megkeres-tük Soós László MÁV főtisztet, egye-sületi titkárt, szakosztály intézőt aki kérdésünkre az alábbiakban vá-laszolt:

— Ökölvívó gárdánk ezen a ver-senyen nagy feladatot vállal magára. A versenyen fiainknak az utolsó csepp vérig kell küzdeni, ugyanis el-lenfelünk, a Miskolci VSE nagyon komoly erőt képvisel, másodsor a Budapesten ez évben megrendezett Országos Vasutas Csapat Bajnok-

ságon a miskolci öklözők legyőzésé-vel ők a negyedik, mi pedig a harma-dik helyre kerültünk. Természetes tehát, hogy a miskolci fiúk nagyon vissza akarnak ütni a Pesten elszen-vedett vereségért.

— A verseny megrendezése, alkalm-as terem hiánya miatt nehezen ment, de hála Istennek, a város ve-zető urai és Putnik igazgató ur a segítségemre siettek, így sikerült ezt a szépek és izgalmasnak ígérkező versenyt megrendezni. Remélem, Nagyváradi sporttársadalmam is olyan szívvel és szeretettel fog támogatni ezen a versenyen, mint ahogy a mi fiaink fognak küzdeni. Az eddigi ér-deklődés nagy. Bizom abban, hogy szép mérkőzést fogunk nyújtani an-

nál is inkább, mert a közeljövőben megrendezzük az Erdélyi Bajnoksá-got és szeretném, hogy akkorra már sok pártolója legyen ennek a sport-nak.

— A verseny résztvevőit majd ide-jében fogom közölni, valószínű azon-ban, hogy a Vass testvérek, Nagy Sanyi, Konrád, Krajsevics biztosan ott lesznek a szorítóban. Ifjusági ver-senyzőink is különös gonddal ké-szülnek erre a versenyre, mert itt dől el, hogy ki fog indulni az Országos Egyéni Bajnokságon.

Az eredményre vonatkozólag csak annyit mondhatok, hogy dr. Illésy szolgabíró, egyesületi edző foglal-kozik a fiukkal, tehát kitűnő kezek-ben van az irányítás és ez már ma-gában is kellő biztosíték arra, hogy jó eredményt érjenek el versen-yzőink.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabátot ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 919

ANGORASZÓRT, gubancot, bármi-lyen mennyiséget veszek, Székely, Ka-pucinus-u. 11. 912

Különléle

Fertőtlenítést, poloska, mely és min-dennemű fergek irtását 38 évj gyakor-lattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Paragazzal poloskat, melyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Sziliget-ú. 7. Telefon 14—21. 664

BELTERÜLETEN kis magánház, el-foglalható lakással, sürgősen eladó. Ci-meket: „Tizenkettőezer” jellegre kiadó-ba. 922

KÖZPONTBAN jogfolytonos, nagy-forgalmú vendéglők és kocsmák — ja-kással is — átvehető. Cimeket: „Al-kalmi” jellegre kiadóba. 921

Varrógépjavitás egy évi felelősség-gel, Jakab műszerész, Kossuth-utca 5. 729

CCA 1 HOLD gyümölcsös-veteményes bérbeadó, v. Sártory, Petőfi 3. 919

Könyvelést, üzleti könyveknek felfek-tetését, vezetését, ügyvitel szervezését és felülvizsgálatát szakszerűen és lelki-smeretesen intézi, adóügyekben felvilá-gosítást, segítséget nyújt Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29—26. 523

Kölcsön 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen kapható „Hitelszövet-kezetnél”, Bethlen István-u. 6. 880

Allást nyee

16—20 ÉVES IFJAKAT felvesz a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelent-kezni lehet a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 920

Ingatlan

Akik magánházat, bérházat, birtokot, szőlőt, üzletet, malmot eladni, venni akarnak, keressék fel Popovics ingat-lanközvetítő irodát, Szent János-u. 6. Telefon: 15—67. 897

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

A szerkesztésért felel. A kiadásért felel.
Dr. Paál Árnád Dr. Virág Jeromos
főszerkesztő Szent László-nyomda R.-T.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. köriforgógépén, Nagyvárad, Szigligeti
Hatszázötven öt szám